

שֶׁנִּבְרָאת נִתְעַבְּרָה מֵהִיסוּדוֹת כָּלֶם שֶׁנִּכְנְסוּ בָּהּ, וְהֵם הוֹצִיאוּ כָּל תּוֹלְדוֹת שְׁלֵה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק פּוֹרְדִין שֶׁל שְׁלִיָּא דְאִשָּׁה, דְּמִלֵּיאָן מִן זֶרְעָא דְּבִר נָשׁ, דְּאִית בִּיהִי הִיסוּדוֹת כָּלֶם, כֶּךָ הָאָרֶץ, בּוֹ בִּיּוֹם שֶׁנִּבְרָאת, בּוֹ בִּיּוֹם נִתְעַבְּרָה, מִכָּל מַה שֶׁהוֹלִידָה, דְּכִתִּיב בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וּמִיַּד וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוֹ וָבֹהוּ וַחֲשָׁךְ וְרוּחַ. הָרִי בְּכָאן אַרְבַּעַה יְסוּדוֹת, שְׁהֵם: אֶשׁ. מַיִם. רוּחַ. חֲשָׁךְ. וְאֵלּוּ הוֹלִידוּ כָּל תּוֹלְדוֹתֶיהָ, וּמֵאֵלּוּ נִתְיַסְדּוּ כּוֹלֶם. וְכָל הַתּוֹלְדוֹת נִתְהוּוּ, מִכּוֹחוֹת אֵלּוּ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּצוּצִיתָא דְאַרְעָא, מִלֵּיאָן זֶרְעָא כְּנֻקָּבָה, מֵאִינוּן מִיָּא דְלַעֲיִלָּא, וּמִתְעַבְּרָת מִנֵּיהּוּ כְּנוּקָבָא דְמִתְעַבְּרָא מִן דְּכוּרָא.

שְׂאֵל רַבִּי חֲגִי לְרַבִּי דּוֹסֶתָאִי, אָמַר לִיה, הָא כְּתִיב וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ (שם) דְּשָׂא עֵשֶׁב מִזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ. אַרְעָא אֶפִּיקַת אֵילָנִין וּפִירִין, מַה כְּתִיב לְאַחַר כֶּךָ, וְכָל שֵׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרֵם יִהְיֶה בָּאָרֶץ וְכָל עֵשֶׁב הַשָּׂדֶה טָרֵם יִצְמַח, וּמִשְׁמַע טָרֵם כְּתִרְגוּמוֹ.

אָמַר לִיה, כֶּךָ הוּא, אֲבָל כּוֹחוֹת לְהוֹלִיד בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן לֹא הָיָה לָהֶם. וּמִפְּנֵי מַה, מִפְּנֵי שְׁלֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ, וְאֵד לֹא הָיָה, שִׁיעֲלָה מִן הָאָרֶץ, שְׁאֵלְמָלָא הָיָה כֶּךָ, כָּל כּוֹחוֹתָם הָיוּ לְהוֹלִיד וּלְהַצְמִיחַ. אֲבָל מִפְּנֵי זֶה לֹא הָיָה בָּאָרֶץ הַכּוֹחַ הַמּוֹלִיד.

רַבִּי יִצְחָק אָזַל לְגַבִּי רַבִּי זִירָא. עָאֵל לְבִיתֶיהָ אֶשְׁפַּח דִּיהוּה מְטִיִּיל בְּהֵהוּא גִינָא. פִּתַּח וְאָמַר, (שׁוּפְטִים א'*) וּבְנֵי קִינִי חוֹתֵן מֹשֶׁה עָלוּ מִעִיר הַתְּמָרִים. מַה חֲזוּ בְנֵי יִתְרוֹ לְסִלְקָא מִתְמָן. דְּאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, שְׁקִילָה הָיְתָה

בְּשַׁעַה שֶׁנִּבְרָאת, נִתְעַבְּרָה מֵהִיסוּדוֹת כָּלֶם שֶׁנִּכְנְסוּ בָּהּ, וְהֵם הוֹצִיאוּ כָּל תּוֹלְדוֹת שְׁלֵה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּמוֹ גִידִים שֶׁל שְׁלִיָּה שֶׁל אִשָּׁה, שְׁמֵלָאִים מִזְרְעוּ שֶׁל אָדָם, שֵׁישׁ בּוֹ הִיסוּדוֹת כָּלֶם, כֶּךָ הָאָרֶץ - בּוֹ בִּיּוֹם שֶׁנִּבְרָאת, בּוֹ בִּיּוֹם נִתְעַבְּרָה מִכָּל מַה שֶׁהוֹלִידָה, שְׁפָתוֹב (שם א) בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וּמִיַּד וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוֹ וָבֹהוּ וַחֲשָׁךְ וְרוּחַ. הָרִי בְּכָאן אַרְבַּעַה יְסוּדוֹת שְׁהֵם: אֶשׁ מַיִם רוּחַ חֲשָׁךְ, וְאֵלּוּ הוֹלִידוּ תּוֹלְדוֹתֶיהָ, וּמֵאֵלּוּ נִתְיַסְדּוּ כּוֹלֶם, וְכָל הַתּוֹלְדוֹת נִתְהוּוּ מִכּוֹחוֹת הָאֵלּוּ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, הַבְּצוּת שְׁבָאָרֶץ מְלָאִים זֶרַע כְּמוֹ נֻקְבָּה מְאוֹתָם הַמַּיִם שְׁלִמְעֵלָה, וּמִתְעַבְּרָת מֵהֶם כְּנֻקָּבָה שְׁמִתְעַבְּרָת מִן הַזְּכָר.

שְׂאֵל רַבִּי חֲגִי לְרַבִּי דּוֹסֶתָאִי, אָמַר לוֹ, הָרִי כְּתוּב וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ (שם) דְּשָׂא עֵשֶׁב מִזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ. הָאָרֶץ הוֹצִיָּאָה אֵילָנוֹת וּפְרוֹת, מַה כְּתוּב לְאַחַר כֶּךָ (שם ב) וְכָל שֵׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרֵם יִהְיֶה בָּאָרֶץ וְכָל עֵשֶׁב הַשָּׂדֶה טָרֵם יִצְמַח, וּמִשְׁמַע טָרֵם כְּתִרְגוּמוֹ? אָמַר לוֹ, כֶּךָ הוּא, אֲבָל כּוֹחוֹת לְהוֹלִיד בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן לֹא הָיָה לָהֶם, וּמִפְּנֵי מַה? מִפְּנֵי שְׁלֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ, וְאֵד לֹא הָיָה שִׁיעֲלָה מִן הָאָרֶץ, שְׁאֵלְמָלָא הָיָה כֶּךָ, כָּל כּוֹחוֹתָם הָיוּ לְהוֹלִיד וּלְהַצְמִיחַ, אֲבָל מִפְּנֵי זֶה לֹא הָיָה בָּאָרֶץ הַכּוֹחַ הַמּוֹלִיד.

רַבִּי יִצְחָק הִלֵּךְ לְרַבִּי זִירָא, נִכְנַס לְבֵיתוֹ וּמִצָּא שְׁהִיָּה מְטִיִּיל בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן. פִּתַּח וְאָמַר (שׁוּפְטִים א') וּבְנֵי קִינִי חוֹתֵן מֹשֶׁה עָלוּ מִעִיר הַתְּמָרִים. מַה רָאוּ בְנֵי יִתְרוֹ לְעֵלוֹת מִשָּׁם?

שְׂאֵמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, שְׁקִילָה הָיְתָה יְרִיחוֹ כְּנֻקָּבָה כָּל אָרֶץ

יְרִיחוֹ, כְּנָגֵד כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מְרֹב הַתַּעֲנוּגִים שֶׁהָיוּ בָּהּ. דָּאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, לָמָּה נִקְרְאת שְׁמָהּ יְרִיחוֹ, עַל שֵׁם הָרִיחַ. אָמְרוּ בְּנֵי יִתְרוֹ, אֲנִי צָרִיכִין לְאַתְעֲסָקָא בְּאוֹרֵייתָא, וְאוֹרֵייתָא אֵינָהּ צָרִיכָה תַּעֲנוּגִים, נִיקוּם מִכָּאן לְטוֹרָא וְנִתְעַסֵּק בְּאוֹרֵייתָא.

אָמַר רַבִּי זִירָא, יִדְעָנָא עַל מָה אֶתְפּוֹנֶנְתָּ, אֵלָּא בְּנֵי יִתְרוֹ, עַד כַּעַן לֹא הָיוּ יֹדְעֵי אוֹרֵייתָא, וְצָרִיכֵי לְטוֹרָא. אֲבָל אֲנִי יִדְעָנָא בְּאוֹרֵייתָא, וְצָרִיכְנָא צְחוּתָא לְשִׁמְעָתָא.

אָמַר לִיָּהּ, מַאי דְכָתִיב, וַתּוֹצֵא הָאֶרֶץ דָּשָׁא. אָמַר לִיָּהּ, הוֹצִיָּאָה הָאֶרֶץ כָּל הַתּוֹלְדוֹת שֶׁהָיוּ בָּהּ, וְשֶׁהָיוּ גְנוּזִים בָּהּ, לַחֹוץ. וְלֹא הָיוּ בָּהֶם כּוֹחוֹתֶם, עַד שֶׁהִמָּטִיר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הָאֶרֶץ, וַעֲמְדוּ כָּל הַתּוֹלְדוֹת בְּכַחֲם הַשְּׁלִימָה, וּכְתִיב וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב.

פְּרַשְׁתָּא דַּ וַיֵּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאוֹת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאֶרֶץ. תַּמָּן תַּנִּינָן, אָמַר רַבִּי יִצְחָק בַּר יַעֲקֹב, מַאי דְכָתִיב, כָּל־כֶּלֶךְ יִפָּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ, תָּא חֲזִי, כְּשֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, עָשָׂא מְאוֹתוֹ הָאוֹר הַנֶּאֱצָל מִלְּמַעְלָה. וּבְרָא הַשָּׁמַיִם, מְאוֹתוֹ הָרַקִּיעַ הָרָאשׁוֹן שֶׁהִכִּינוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְרָאוּ בַּתְחִלָּה. וְאוֹתוֹ הָרַקִּיעַ הוֹלִיד כָּל שְׂאֵר הָרַקִּיעִים שֶׁנִּתְּהִיוּ מִמֶּנּוּ.

וַאֲמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, אוֹתוֹ הָרַקִּיעַ הוֹלִיד כָּל הַמְּאוֹרוֹת, מְאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁמִּקְבֵּל מִלְּמַעְלָה. וּכְשֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ רַקִּיעַ, נָטַל אֶת הַמְּאוֹרוֹת, וְהִנִּיחָם בְּאוֹתוֹ רַקִּיעַ, הַנִּקְרָא רַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. שְׂאוֹתוֹ הָרַקִּיעַ, נִתְּהִי מִן הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, הָרַקִּיעַ הַעֲלִיּוֹן, הוֹלִיד הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר תַּחְתּוֹ. וְהַשָּׁמַיִם

יִשְׂרָאֵל מְרֹב הַתַּעֲנוּגִים שֶׁהָיוּ בָּהּ, שְׁאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, לָמָּה נִקְרְאת שְׁמָהּ יְרִיחוֹ? עַל שֵׁם הָרִיחַ. אָמְרוּ בְּנֵי יִתְרוֹ, אֲנִי צָרִיכִים לְהִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה אֵינָהּ צָרִיכָה תַּעֲנוּגִים, נִקוּם מִכָּאן לְהִרְ וְנִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה. אָמַר רַבִּי זִירָא, יִדְעָתִי עַל מָה הַתּוֹפְנוֹת, אֵלָּא בְּנֵי יִתְרוֹ עַד עַתָּה לֹא הָיוּ יוֹדְעִים תּוֹרָה, וְצָרִיכִים אֶת הָהָר, אֲבָל אֲנִי יוֹדְעִים בַּתּוֹרָה וְצָרִיכִים צְחוּת לְלַבּוֹן הַהִלָּכָה. אָמַר לוֹ, מַהוּ שְׂפָתוֹב וַתּוֹצֵא הָאֶרֶץ דָּשָׁא? אָמַר לוֹ, הוֹצִיָּאָה הָאֶרֶץ כָּל הַתּוֹלְדוֹת שֶׁהָיוּ בָּהּ וְשֶׁהָיוּ גְנוּזִים בָּהּ לַחֹוץ, וְלֹא הָיוּ בָּהֶם כּוֹחוֹתֶם, עַד שֶׁהִמָּטִיר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הָאֶרֶץ וַעֲמְדוּ כָּל הַתּוֹלְדוֹת בְּכַחֲם הַשְּׁלִימָה, וּכְתוּב וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב.

פְּרַשְׁתָּא דַּ וַיֵּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאוֹת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאֶרֶץ. שֵׁם שְׁנֵינוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק בַּר יַעֲקֹב, מַהוּ שְׂפָתוֹב (שִׁירָד) כָּל־כֶּלֶךְ יִפָּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ? בֹּא וּרְאֵה, כְּשֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, עָשָׂא מְאוֹתוֹ הָאוֹר הַנֶּאֱצָל מִלְּמַעְלָה, וּבְרָא הַשָּׁמַיִם מְאוֹתוֹ הָרַקִּיעַ הָרָאשׁוֹן שֶׁהִכִּינוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְרָאוּ בַּתְחִלָּה, וְאוֹתוֹ הָרַקִּיעַ הוֹלִיד כָּל שְׂאֵר הָרַקִּיעִים שֶׁנִּתְּהִיוּ מִמֶּנּוּ.

וַאֲמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, אוֹתוֹ הָרַקִּיעַ הוֹלִיד כָּל הַמְּאוֹרוֹת, מְאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁמִּקְבֵּל מִלְּמַעְלָה, וּכְשֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ רַקִּיעַ, נָטַל אֶת הַמְּאוֹרוֹת, וְהִנִּיחָם בְּאוֹתוֹ רַקִּיעַ הַנִּקְרָא רַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם, שְׂאוֹתוֹ רַקִּיעַ נִתְּהִי מִן הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, הָרַקִּיעַ הַעֲלִיּוֹן הוֹלִיד הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר תַּחְתּוֹ, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ אֶת

הולידו האי רקיע, ונקרא רקיע השמים. ונטל הקדוש ברוך הוא הני מאורות, ונתנם בו. הלא הוא דכתיב, ויתן אותם אלהים ברקיע השמים.

אמר רבי יצחק, עשה הקדוש ברוך הוא הני מאורות, והניחם בזה הרקיע, להיות ממשלה על הארץ, ולהשתמש בהם הבריות, וכשבראם, נתנו אורם שניהם בשוה. אמרה הלכנה, רבנו של עולם, אין לך להתנהג (ד) חיי ע"ב) בשני כתרים בשוה. מה עשה הקדוש ברוך הוא. המעיט אותה, והיינו הפפרה של שעיר ראש חדש, שנאמר בו לה'.

אמר רבי יעקב, בכמה דוכתי תנינן דא, ולא אתיישבא בלבאי עניינא. פד אתא רב נחמן, אתו ושיליה, אמר כמשמעו. אמר רבי יהודה לרבי יעקב, אתה רוצה לעבור על דברי חביריך. אשתיק.

רבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא, אתא למחמי לרבי אלעזר ברבי שמעון, חתניה, נפקא ברתיה, ושקלא ידוהי לנשקא. אמר לה, לכי ומעטי את עצמך מקמי בעליך, דאיהו קדישא. שמע ר' אלעזר, אמר כעין אנא אדברנא מלה חד, דאיהו מרגלא יקירא, דאיתמר על סיהרא, כדתנינן, דקודשא בריך הוא אמר לסיהרא, לכי ומעטי את עצמך, דחשבת סיהרא דלה אתייהיב שולטנא. אמר ליה חמוי, אנא כף שמענא, וכף הוא מתסדר בלבאי, בגין דלא אעבר על דעתוי דחביריך.

פתח רבי אלעזר פומיה ואמר, (דברים לג כט) אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה' מגן עזרך ואשר חרב גאותך. וכי גאותן של ישראל חרב הוא. לא. דהא החרב לעשו

הרקיע הזה, ונקרא רקיע השמים. ונטל הקדוש ברוך הוא את המאורות הללו ונתנם בו. והו שכתוב (בראשית א, יז) ויתן אותם אלהים ברקיע השמים.

אמר רבי יצחק, עשה הקדוש ברוך הוא את המאורות הללו, והניחם ברקיע הזה להיות ממשלה על הארץ ולהשתמש בהם הבריות, וכשבראם, נתנו אורם שניהם בשוה. אמרה הלכנה, רבנו של עולם, אין לך להתנהג בשני כתרים בשוה. מה עשה הקדוש ברוך הוא? המעיט אותה, והיינו הפפרה של שעיר ראש חדש, שנאמר בו לה'.

אמר רבי יעקב, בכמה מקומות שנינו את זה ולא התישב בלבי הענין. כשבא רב נחמן, באו ושאלו אותו. אמר כמשמעו. אמר רבי יהודה לרבי יעקב, אתה רוצה לעבור על דברי חביריך? שתק.

רבי יוסי בן רבי שמעון בן לקוניא בא לראות את רבי אלעזר בן רבי שמעון חתנו. יצאה בתו ולקחה ידו לנשק. אמר לה: לכי ומעטי את עצמך מלפני בעלך, שהוא קדוש. שמע רבי אלעזר, אמר: כעת אני נזכר בדבר אחד, שהיא מרגלית יקרה, שנאמר על הלכנה כפי ששנינו, שהקדוש ברוך הוא אמר להכנה לכי ומעטי את עצמך, שחשבה להכנה שלה נתן השלטון. אמר לו חמוי: אני כף שמעתי וכף הוא מסתדר בלבי, משום שלא אעבר על דעת החברים.

פתח רבי אלעזר פיו ואמר, (דברים לג כט) אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה' מגן עזרך ואשר חרב גאותך. וכי גאותן של ישראל חרב הוא? לא! שהרי החרב

אֲתִיְהִיבָהּ, דְּכָתִיב (בראשית כז מ) וְעַל חֲרָבָךְ תַּחֲיָהּ.
אָבֵל יִשְׂרָאֵל, לָא.

אֲלֵא הָכִי שְׁמַעְנָא מֵאָבָא, דְּאֵלִין אֵינוֹן תַּלְמִידֵי
חֲכָמִים, דְּכַד שְׁמַעִין מִלָּה, וְלֹא אֲתִיְשֵׁב
בְּלִבָּהוֹן, דְּאֵינוֹן מַגִּיחִין דָּא עִם דָּא, כְּאֵינוֹן
דְּמַגִּיחֵי קָרְבָּא בְּחֲרָבָא, וּבְעֵינִין לְקַטְלָא דָּא
לְדָא.

וּמִלָּה דָּא דְּאָמַר חֲבֵרְנָא, כֶּף הוּא, וְכֵן גְּזֵרְנָא
בְּרִיָּא דְּמַתְנִיתָא דִּילָן, דְּכַד בְּרָא קוּדְשָׁא
בְּרִיָּה הוּא לְשִׁמְשָׁא וּלְסִיְהָרָא, גְּזֵר עַל שְׁמַשָּׁא,
דְּאֲתַחֲזֵר לְמַהוּי שׁוּלְטָנָא דְּעָשׂוּ. וּגְזֵר עַל
סִיְהָרָא, לְמַהוּי בְּעֶלְמָא דִּין, שׁוּלְטָנָא דְּיַעֲקֹב.
וּמַגִּי עֲלֵיהוֹן רַבְרַבִּין תְּקִיפִין, עַד דְּיִיתוֹן תְּרִין
אוּמִיָּא אֵלִין.

וְהָהוּא רַבְרַבְנָא, דְּאֲתַמְנִי עַל סִיְהָרָא, בְּגִין
אוּמָה דְּיַעֲקֹב, בְּעָא מִן קוּדְשָׁא בְּרִיָּה
הוּא, דְּיִתְיִיב שׁוּלְטָנָא לְסִיְהָרָא בְּעֶלְמָא דִּין,
כְּלוּמַר לְאוּמָה דְּיַעֲקֹב. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיָּה
הוּא, וְכִי לְמָה בְּעֵיָא אוּמָה דְּיַעֲקֹב, אֲלֵא
לְעֶלְמָא דְּאֲתִי, וּלְשִׁלְטָאָה לְהוּ עַל כָּל אוּמִיָּא.
אָבֵל בְּעֶלְמָא דִּין, לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצֻמָּךְ,
וְאֲשַׁתְּעַבְדִּי בְּגִלּוּתָא, לְמַזְכֵּי לְעֶלְמָא דְּאֲתִי.

כַּד אֲתִי אוּמָה דְּיַעֲקֹב, אֲתַרְעַמּוּ קַמִּיהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיָּה הוּא עַל דְּאֲתַנְטֵל מְנַהוֹן שׁוּלְטָנָא,
וְאֲתִיְהִיבָהּ לְעָשׂוּ. אָמַר לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא,
וְכִי מָה אֲתוֹן בְּעָאן שׁוּלְטָנָא דְּעֶלְמָא דִּין, דְּהָא
אֲנָא עֲרַבָּאָה לְשִׁלְטָאָה לְכוּ לְעֶלְמָא דְּאֲתִי, עַל
כָּל הָאוּמוֹת. וּבְגִין כֶּף הִקְרִיבוּ עָלִי כַּפְרָה,
כְּלוּמַר עַל אוֹתָהּ הַבְטָחָה שְׁאֵנִי עֲרַב בּוֹ,
הִקְרִיבוּ כַּפְרָה, וְאֲתַעֲסְקוּ בְּאוֹרִיָּיתָא, וְעָלִי לְתַת
לְכֶם שְׂכָר טוֹב, וְעָלִי לְהַשְׁלִיט אֶתְכֶם עַל כָּל
הָאוּמוֹת, שְׁעַל כֶּף מִיעֲטִיתִי אֶת הַיָּרֵחַ בְּעוֹלָם
הַזֶּה.

נִתְּנָה לְעָשׂוּ, שְׁכָתוֹב (בראשית כז)
וְעַל חֲרָבָךְ תַּחֲיָהּ, אָבֵל יִשְׂרָאֵל
לָא.

אֲלֵא כֶּף שְׁמַעְתִּי מֵאָבָא, שְׁאֵלוּ
הֵם תַּלְמִידֵי הַחֲכָמִים,
שְׁפִשְׁשׁוּמַעִים דְּכַר וְלֹא מַתִּישֵׁב
בְּלִבָּם, שְׁהֵם נִלְחָמִים זֶה עִם זֶה
כְּאוֹתָם לוֹחֲמֵי הַקָּרָב בְּחֲרָב,
וְרוֹצִים לְהַרְגֵּז זֶה אֶת זֶה.

וְדָכַר זֶה שְׁאָמַר חֲבֵרְנוּ - כֶּף הוּא,
וְכֵן גְּזֵרְתִּי בְּסוּד הַמִּשְׁנָה שְׁלֵנוּ,
שְׁכָאָשֶׁר בְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת הַשֶּׁמֶשׁ וְאֶת הַלְּבָנָה, גְּזֵר עַל
הַשֶּׁמֶשׁ שִׁיחֹזֵר לְהִיּוֹת שְׁלִטוֹנוֹ שֶׁל
עָשׂוּ, וּגְזֵר עַל הַלְּבָנָה לְהִיּוֹת
בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׁלִטוֹנוֹ שֶׁל יַעֲקֹב,
וּמִנָּה עָלֵיהֶם שְׂרִים חֲזָקִים, עַד
שִׁיבְאוֹ שְׁתֵּי הָאֻמוֹת הַלָּלוּ.

וְהַשֶּׁר הַהוּא שֶׁהִתְמַנָּה עַל
הַלְּבָנָה, עֲבוּר הָאֻמָּה שֶׁל יַעֲקֹב,
רָצָה מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁינְתֵּן
הַשְּׁלִטוֹן לְלִבָּנָה בְּעוֹלָם הַזֶּה,
כְּלוּמַר לְאֻמָּה שֶׁל יַעֲקֹב. אָמַר
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִי מָה צְרִיכָה
הָאֻמָּה שֶׁל יַעֲקֹב, אֲלֵא אֶת הָעוֹלָם
הַבָּא, וְלְהַשְׁלִיט עַל כָּל עוֹבְדֵי
כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת, אָבֵל בְּעוֹלָם
הַזֶּה, לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצֻמָּךְ
וְהַשְׁתַּעֲבַדִּי בְּגִלּוּת לְזִכּוֹת לְעוֹלָם
הַבָּא.

כְּשֶׁבָאָה הָאֻמָּה שֶׁל יַעֲקֹב,
הִתְרַעַמּוּ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עַל שְׁנֵטֵל מֵהֶם הַשְּׁלִטוֹן וְנִתֵּן
לְעָשׂוּ. אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא: וְכִי מָה אֲתֶם צְרִיכִים אֶת
שְׁלִטוֹן הָעוֹלָם הַזֶּה? שְׁהָרִי אֲנִי
עֲרַב לְהַשְׁלִיטְכֶם לְעוֹלָם הַבָּא עַל
כָּל הָאֻמוֹת, וּמַשׁוּם כֶּף הִקְרִיבוּ
עָלִי כַּפְרָה. כְּלוּמַר, עַל אוֹתָהּ
הַבְטָחָה שְׁאֵנִי עֲרַב בּוֹ, הִקְרִיבוּ
כַּפְרָה וְהִתְעַסְקוּ בַּתּוֹרָה, וְעָלִי
לְתַת לְכֶם שְׂכָר טוֹב, וְעָלִי
לְהַשְׁלִיט אֶתְכֶם עַל כָּל הָאֻמוֹת,
שְׁעַל כֶּף מַעֲטִיתִי אֶת הַיָּרֵחַ בְּעוֹלָם
הַזֶּה.

קבו
ח אב

לשנה אחת:
ח אב

ספר הוזהר

ג' שנים-ש"ג:
ב אייר

אָתָא ר' יוסי חמוי, ונשקיה ברישיה, קרא
לברתיה ואמר לה, קוזטיפא דנהירותא,
ובוצינא דאיתפרשא בטבון, אית גבך, זפאה
אנת, וזפאה חולקך, וזפאה הוא חולקי
בעלמא דין, דזכינא למחמי כך.

רבי יוחנן אמר, זכו ישראל, נהיר להון
קודשא בריך הוא, ולית אינון צריכין
לבוצינא אחרא, דכתיב (ישעיה ס יט) והיה לך ה'
לאור עולם.

אמר רבי אבהו, ישראל פיון שנתחלף להו
שולטנא, מונין חושבנא לסיהרא. דבה
מנהגין ישראל חושבנהון. הדא הוא דכתיב,
(שה"ש ד א) הנף יפה רעיתי, מנהיגתי. מן רועה
פצאן יוסף (שם ד ז) ומום אין כך, דלא אשתכח
כך גרעונא מן מועדין וזמנין.

דבר אחר, הנף יפה רעיתי ומום אין כך. תנו
רבנן, בארבעה פרקים בשנה העולם
נידון. אמר רבי אלפסנדראי, וכי לא נידון
האדם אלא לפרקים אלו, והא כתיב (איוב ז יח)
ותפקדנו לבקרים לרגעים תבחנונו. ואמר רבי
יצחק, אין לך כל רגע ורגע שאין הקדוש
ברוך הוא משגיח באדם, בכל מה שהוא
עושה. ותנן הכא, דבארבעה פרקין בשנה
הוא.

אמר רבי אלפסנדראי, הדרי בי. דמלה
דאורייתא בעניינא דא. ולא בעניינא
דהוא מלה דרבנן. דפסוקא אמר, פקידה
ובחינה. ורבנן אמרי דינא. ומשמע דקודשא
ברוך הוא משגיח בכל יומא ויומא בעלמא.
אבל מידן דינא, עד ארבעה זמנין אליו, למידן
כל עלמא.

ובדלו דינין אלו, בגיגיהון דבני נשא עבדי
קודשא בריך הוא דינא בעלמא.

בא רבי יוסי חמיו ונשקו בראשו.
קרא לבתו ואמר לה: הגלוי של
האור והמאור שנפרד בטובות יש
לך. אשריך, אשרי חלקך, ואשרי
חלקי בעולם הזה שזכיתי לראות
כך.

רבי יוחנן אמר, זכו ישראל -
מאיר להם הקדוש ברוך הוא,
ואינם צריכים למאור אחר,
שכתוב (ישעיה ס) והיה לך ה' לאור
עולם.

אמר רבי אבהו, ישראל, פיון
שנתחלף להם השלטון, מונים
חשבון ללכנה, שבה נוהגים
ישראל חשבונותיהם. זהו
שכתוב (שיר השירים ד) הנף יפה
רעיתי, מנהיגתי. מן רועה פצאן
יוסף. (שם) ומום אין כך, שלא
נמצא כך חסרון במועדים
ובזמנים.

דבר אחר, הנף יפה רעיתי ומום
אין כך, שנו רבותינו, בארבעה
פרקים בשנה העולם נדון. אמר
רבי אלפסנדראי, וכי לא נדון
האדם אלא לפרקים אלו? והרי
כתוב (איוב ז) ותפקדנו לבקרים
לרגעים תבחנונו! ואמר רבי
יצחק, אין לך כל רגע ורגע
שהקדוש ברוך הוא אינו משגיח
באדם בכל מה שהוא עושה,
ושנה כאן, שבארבעה פרקים
בשנה הוא?!

אמר רבי אלפסנדראי, אני חוזר
בי, שדבר התורה בענין זה, ולא
בענין של אותו דבר של רבותינו.
שהפסוק אמר פקידה ובחינה,
וחכמים אומרים דין. ומשמע
שהקדוש ברוך הוא משגיח בכל
יום ויום בעולם, אבל לדון דין,
רק בארבעה זמנים הללו לדון
את כל העולם.

וכך הדינים הללו, בשביל בני
האדם עושה הקדוש ברוך הוא
דין בעולם. בפסח על התבואה,